

eia@samospravdomov.org

Od: eia@samospravdomov.org
Odoslané: utorok 22. júla 2025 17:14
Komu: oszp.BA@minv.sk
Kópia: zubor@ekoconsult.sk; 'Jan Tkac'
Predmet: OU-BA-OSZP3-2025/415287-018 (EIA: RUSOVCE SEVER)
Prílohy: zavazne-stanovisko-zo-zistovacieho-konania-navrhovanej-cinnosti-_rusovce-sever-pdf.pdf; infringement_EIA_2025.pdf; infringement_EIA_2019.pdf; Príloha 1b_ec-fp-CHAP(2023)00129.pdf; Príloha 1c_CHAP 2023 00129 Aarhus preclosure sk.pdf; Príloha 1a_ec-fp-CHAP(2022)00380.pdf; Marcel.Slavik_PraFUK_Bc.pdf; bakalárska práca.pdf; Diplomová práca 2025.academy.pdf

Odvolaie voči rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č. OU-BA-OSZP3-2025/415287-018

Príkaz advokátovi JUDr. Jánovi Tkáčovi spísať a podať správnu žalobu na ochranu zákonnosti v oblasti životného prostredia

Podľa §29 ods.16 písm.b zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „*Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať podľa tohto zákona, môže podať odvolanie ... dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t).*“; Zrušenie domových samospráv (ZDS) je zainteresovanou verejnosťou podľa §3 písm.t zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ZDS toto právo aj využíva.

Podľa §29 ods.20 zákona o EIA „*Dotknutá verejnosť uvedená v §3 písm.t) sa môže žalobou domáhať zrušenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania vydaného podľa odseku 15, ktorým sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena sa nebude posudzovať podľa tohto zákona, a napadnúť jeho vecnú alebo procesnú zákonnosť.*“; Zrušenie domových samospráv (ZDS) je zainteresovanou verejnosťou podľa §3 písm.t zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ZDS toto právo aj využíva.

Podľa §61 písm.c Správneho súdneho poriadku „*Žaloba je procesný úkon, ktorým zainteresovaná verejnosť uplatňuje právo na súdnu ochranu vo veciach životného prostredia.*“

Podľa §177 ods.2 Správneho súdneho poriadku „*Ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.*“

Podľa §178 ods.3 Správneho súdneho poriadku „*Zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.*“

Podľa §191 ods.1 písm.d a písm.g Správneho súdneho poriadku „*Správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.*“

Žalobným dôvodom je *nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť* (§191 ods.1 písm.d SSP), *nedostatočnosť skutkového zisťovania* (§191 ods.1 písm.e SSP), *nesprávny procesný postup žalovaného* (§191 ods.1 písm.c v spojení s písm.g SSP) a *nesprávne právne posúdenie vecí* (§191 ods.1 písm.c SSP).

Zainteresovaná verejnosť má legitímny záujem a očakávanie, že žalované rozhodnutie bude podľa §191 ods.1 SSP zrušené ak sa preukáže dôvody žaloby a to podľa §134 ods.1 SSP v rozsahu žalobných bodov.

Podľa §19 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „*Každý, kto zistí, že hrozí poškodenie životného prostredia alebo že k nemu už došlo, je povinný urobiť v medziach svojich možností nevyhnutné opatrenia na odvrátenie hrozby alebo na zmiernenie následkov a bez meškania ohlásiť tieto skutočnosti orgánu štátnej správy; povinnosť zasiahnuť*

nemá ten, kto by tým ohrozil život alebo zdravie svoje alebo blízkej osoby.“; ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti špecializujúce sa na kvalitu životného prostredia v mestách a dedinách je viazané povinnosťou vyplývajúcou z citovaného ustanovenia zákona o životnom prostredí. Opatrením na zvrátenie rizika vyplývajúceho z nedostatočnosti rozhodnutia zo zisťovacieho konania a konania, ktoré k nemu viedlo sú odvolanie a správna žaloba ako prostriedku účinnej nápravy a spravodlivosti v oblasti životného prostredia. Dôvody na uplatnenie odvolania a žaloby sú:

Nesprávny výklad právnych predpisov v spojení s procesnými a formálnymi nedostatkami rozhodnutia (§191 ods.1 písm.c, písm.g SSP)

- 1) Každý administratívny proces a administratívne konanie má procesné strany. Ak sa administratívne konanie riadi správnym poriadkom (ďalej len „správne konanie“), tak procesnými stranami sú účastníci konania (§14 a §15 správneho poriadku) a zúčastnené osoby (§15a správneho poriadku).

V zisťovacom konaní sa však v dôsledku derogačného ustanovenia §64 zákona o EIA správny poriadok neuplatňuje, takže sa nesmie používať ani inštrumentárium správneho poriadku s výnimkou §3 správneho poriadku definujúce základné zásady administratívnych konaní, ktoré sú pretavením doktríny administratívneho práva do všeobecného procesného právneho predpisu.

V dôsledku derogácie žiadne zisťovacie konanie nemá žiadneho účastníka ale má osobitné procesné strany a to: navrhovateľa podľa §3 písm.h zákona o EIA, rezortný orgán podľa §3 písm.m zákona o EIA, povoľujúci orgán podľa §3 písm.n zákona o EIA, obstarávateľ podľa §3 písm.p zákona o EIA, dotknutý orgán podľa §3 písm.q zákona o EIA, dotknutú obec podľa §3 písm.r zákona o EIA a dotknutú verejnosť podľa §3 písm.t zákona o EIA.

Keďže v dôsledku derogačného ustanovenia §64 zákona o EIA sa neuplatňuje správny poriadok, tak sa neuplatňuje ani princíp procesnej rovnosti procesných strán, čo je odrazené v rozličných procesných oprávneniach a povinnostiach v rámci zisťovacieho konania ale aj vo vzťahu k iným právnym predpisom (Správny súdny poriadok č.162/2015 Z.z., Stavebný zákon č.25/2025 Z.z.). Procesné oprávnenia sa odvíjajú „pragmaticky“ od toho, čo je legitímnou úlohou a činnosťou každého typu osobitnej procesnej strany v zmysle jej definície. Definícia osobitných procesných strán zároveň predstavuje „samonapĺňajúce proroctvo“ – samotná definícia formuje očakávania v akom rozsahu je procesná aktivita takéhoto subjektu legitímna a kedy prekračuje hranice svojho definičného vymedzenia. Napríklad pojem dotknutá obec predikuje ale aj konštituuje rozsah procesnej aktivity, tá je priamo závislá nielen od procesných noriem zákona o EIA ale aj oprávnení daných osobitným právnym predpisom, ktorým je zákon o obecnom zriadení. Pokiaľ dotknutá obec smeruje svoju procesnú aktivitu v súlade s procesnými normami §29 zákona o EIA tak, že nimi napĺňa svoje originálne kompetenciami tak koná legitímne.

Vo vzťahu napríklad k právu podať správnu žalobu voči rozhodnutiu zo zisťovacieho konania, ide o systematickú terminologickú nejednotnosť pojmu „zainteresovaná verejnosť“, ktorá je inak definovaná v zákona o EIA, inak v Smernici o EIA, inak v Stavebnom zákona a inak v Správnom súdnom poriadku.

Procesný subjekt dotknutej verejnosti definovaný v §3 písm.t zákona o EIA je definovaný ako fyzická alebo právnická osoba, ktorá má záujem na realizácii navrhovanej činnosti. Podľa tejto definície dochádza k súbehu procesného postavenia zainteresovanej verejnosti podľa §42 v spojení s §177 ods.2 SSP a fyzickej alebo právnickej osoby podľa §177 ods.1 SSP. Iným slovom, podľa zákona o EIA je dotknutá verejnosť súbežne fyzická alebo právnická osoba ale súčasne aj zainteresovaná verejnosť. Podľa judikatórneho názoru Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR sp.zn.19SVs/7/2024 to však nekorešponduje s procesným postavením zainteresovanej verejnosti podľa Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého je žalobcom podľa §178 ods.3 SSP nie konkrétna fyzická alebo právnická osoba ale celá zainteresovaná verejnosť ako subjekt práva sui generis (teda celá verejnosť); v dôsledku čoho sú viaceré subjekty zainteresovanej verejnosti v konaní pred správnym súdom v nerozlučnom procesnom spoločenstve. Súčasne však judikát Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR sp.zn. 19SVs/7/2024 požaduje dôsledné terminologické odlišovanie zainteresovanej verejnosti od fyzických alebo právnických osôb, lebo „vzhľadom na systematicku Správneho súdneho poriadku a dôsledné rozlišovanie zainteresovanej verejnosti ako osobitného žalobcu a iných typov žalobcov, neobstoí záver, prípadne predpoklad, že by zainteresovaná verejnosť mala byť – čo i len implicitne - podmnožinou pojmu „fyzická a právnická“ osoba“.

Podobná disharmónia je vo vzťahu k §49 Stavebného zákona č.25/2025 Z.z. podľa ktorého je účastníkom konania o stavebnom závere aj „ten, komu toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu¹⁷⁾.“ pričom legislatívny odkaz „17)“ znie „Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“ Zákon o EIA však túto otázku priamo nerieši vo vzťahu k žiadnej z procesných strán a to ani vo vzťahu k navrhovateľovi. Ani navrhovateľ nie je účastník zisťovacieho konania. Nepriamo mu však vyplýva procesné postavenie účastníka konania o stavebnom zámere z §29 ods.15 zákona o EIA, podľa ktorého po vydaní rozhodnutia zo zisťovacieho konania smie navrhovateľ zámeru požiadať o stavebné povolenie. Vo vzťahu k zainteresovanej verejnosti však žiadne takéto ustanovenie v §29 nie je; takéto ustanovenie je však prítomné v čl.6 Aarhuského dohovoru ako právneho predpisu vyššej právnej sily a súčasne otázku procesného súvisu procesom environmentálneho vyhodnocovania vplyvov rozlišuje podľa toho, či proces EIA a povoľovací proces je jeden administratívny proces alebo ide o viaceré na sebe formálne nezávislé ale funkčne previazané procesy.

Slovenská republika je predmetom infringementu za nedôslednú aplikáciu Smernice o EIA (infringement_EIA_2019.pdf a infringement_EIA_2025.pdf) pričom nedostatky sa týkajú najmä včasnosti rozhodnutí, možných konfliktov záujmov, ako aj nedostatku účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií. Pre konflikt záujmov odvodených od vlastníckeho práva a práva na životné prostredie podľa primárneho práva EÚ platí prioritizácia práv a záujmov verejnosti na životnom prostredí pred záujmami plynúcimi z výkonu vlastníckeho práva. Táto prioritizácia vyplýva z Lisabonských zmlúv ako zakladateľských zmlúv EÚ s charakterom ústavno-právneho aktu. Túto skutočnosť osvedčuje normatívne pôsobiaci prameň poznania práva EÚ rozsudkom Veľkej komory Súdneho dvora EÚ č.C-416/10, ktorého normatívne právne vety znejú:

- i. "záujmy a práva verejnosti na ochrane životného prostredia majú (v prípade kolízie) prednosť pred vlastníckym právom a od neho odvodeným právom stavby" (hmotno-právny rozmer rozsudku)
- ii. "prvoinštančný súd sa môže ale druhoinsančný súd sa musí obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor ohľadne výkladu práva EÚ" (procesno-právny rozmer súdneho konania)

Slovensko je podľa čl.1 ods.2 Ústavy SR právnym štátom rešpektujúcim medzinárodné zmluvy a medzinárodné právo z nich vyplývajúce a podľa čl. 7 ods.2 Ústavu SR má právo EÚ prednosť pred slovenským vnútroštátnym právom a primárne právo EÚ má prednosť aj pred ústavným právom Slovenska.

Slovensko je podľa čl.1 ods.1 Ústavy SR materiálny právny štát, ktorý uprednostňuje materiálne normy práva pred formálnymi.

Tomuto však nezodpovedá všeobecné vymedzenie a vnútroštátne právo upravujúce procesné postavenie zainteresovanej verejnosti v rámci zisťovacieho konania a v rámci ďalších procesných postupov, ktoré sa v závislosti od zisťovacieho konania reťazia v zmysle tzv. teórie reťazenia administratívnych rozhodnutí.

Podľa názoru ústavného súdu v rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 14/2021-10 „medzi rozhodnutia orgánov verejnej správy predbežnej povahy treba zaradiť rozhodnutia o „predbežnej otázke“, pričom na povahu rozhodnutia nemá vplyv, či je učinené orgánom, ktorý rozhoduje vo veci samej na začiatku konania o merite veci (a teda sporná otázka je posúdená ako predbežná otázka ním samým v rámci konania), alebo je o takej otázke rozhodnuté iným orgánom príslušným o takejto otázke rozhodovať samostatne. Tento druhý prípad predstavuje také rozhodnutia, ktoré v reťazení správnych rozhodnutí tvoria iba podklad pre nasledujúce rozhodnutie (iné) správneho orgánu. Sú to tzv. podkladové rozhodnutia, z ktorých až následne vychádza ďalšie rozhodnutie konečnej povahy, ktorým je zasahované do práv a povinností určitého subjektu. Pri reťazení sú jednotlivé správne akty vydávané postupne a každý z nich smeruje priamo proti svojmu adresátovi, ktorému sú tiež samostatne oznamované. Správny súd potom na základe žaloby preskúma najskôr toto rozhodnutie konečnej povahy, pričom zároveň posúdi aj zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup (§ 27 ods. 1 SSP). Od reťazenia sa odlišuje subsumpcia, pri ktorej je navonok vydávaný jediný finálny správny akt, ktorý subsumuje podmieňujúci správny akt alebo akty. Fyzická osoba alebo právnická osoba žiada iba o vydanie finálneho aktu a vydanie podmieňujúcich aktov iniciuje z úradnej povinnosti správny orgán príslušný na vydanie finálneho aktu. Konanie je tak koncentrované. Aj pre subsumované akty však platí to, čo pre reťazenie aktov, t. j., že sú posúdené v správnom súdnictve iba na základe žaloby podanej proti finálnemu rozhodnutiu. Medzi príklady reťazenia a subsumpcie patrí napr. vydávanie záväzných stanovísk a súhlasov dotknutých orgánov pre potreby územného konania alebo stavebného konania.“

Rozhodnutie zo zisťovacieho konania je prvým podkladovým rozhodnutím v celej reťazi nasledujúcich povoľujúcich rozhodnutí (napr. stavebný zákon, zákon o ochrane prírody a krajiny, vodný zákon, cestný zákon, zákon o odpadoch).

Materiálne pramene práva predstavujú ekonomické, sociálne, demografické, geografické, prírodné, politické, mravné a ekologické, technologické, politické a rôzne iné faktory, ktoré vplyvajú na tvorbu práva. Z týchto faktorov tvorba práva taktiež vychádza (Prusák, J., Teória práva, 2. vyd., Bratislava, Vydavateľské oddelenie PF UK 2001; ISBN 80-7160-146-2.).

Medzi všeobecne známe materiálne pramene poznania práva patrí aj spoločenský konflikt medzi exministrom hospodárstva Richardom Sulíkom, exministrom Jánom Budajom a ZDS; ide o právne významnú okolnosť, ktorá je legitímnym predmetom súdneho skúmania (Príloha 1a_ec-fp-CHAP(2022)00380.pdf, Príloha 1b_ec-fp-CHAP(2023)00129.pdf a Príloha 1c_CHAP 2023 00129 Aarhus preclosure sk.pdf), ktorý v mene Slovenskej republiky ako vrcholní predstavitelia verejnej moci sa snažili, aby ZDS ako reprezentatívne environmentálnemu spolku neboli priznávané práva zainteresovanej verejnosti.

Podľa odpovede Európskej komisie je súdna ochrana pred dôsledkami politik exministra hospodárstva Richarda Sulíka a exministra životného prostredia legitímnou otázkou súdneho prieskumu; v dôsledku čoho je legitímnou otázkou aj odvolacieho konania. Z listu Európskej komisie č. ENV.E.3/CHAP(2023)00129 citujeme:

Pokiaľ ide o zvyšné otázky, dovoľte mi podotknúť, že táto sťažnosť je podobná Vašej už uzavretej sťažnosti s referenčnou značkou CHAP (2022)0380. Rád by som znova zdôraznil význam Aarhuského dohovoru, v ktorom sa stanovuje právo dotknutej verejnosti a environmentálnych mimovládnych organizácií zúčastňovať sa na rozhodovanom procese v záležitostiach životného prostredia a právo na preskúmanie konaní na účely napadnutia verejných rozhodnutí, ktoré boli prijaté bez dodržania týchto práv alebo environmentálneho práva vo všeobecnosti. Proti mediálnej kampani alebo údajnej diskriminácii však zasiahnuť nemôžeme.

Informovali ste nás, že ste na Slovensku podali niekoľko súdnych žalôb a že konania ešte nie sú uzavreté. V tomto prístupe máte našu plnú podporu. Prostriedky nápravy dostupné na vnútroštátnej úrovni by Vám mali umožniť bezprostrednejšie a efektívnejšie uplatnenie Vašich práv, ako konanie o porušení povinnosti začaté Komisiou, keďže len vnútroštátne súdy môžu vyhlásiť vnútroštátne opatrenia za nezákonné, a prípadne priznať náhradu škody v sporoch proti vnútroštátnym orgánom.

Komisia môže podniknúť kroky proti členskému štátu len vtedy, ak členský štát porušuje právne predpisy EÚ. Komisia by zasiahla, ak by ustanovenie vnútroštátneho práva nebolo v súlade s právnymi predpismi EÚ alebo pri nesprávnom uplatňovaní právnych predpisov EÚ vnútroštátnymi orgánmi pri úradných postupoch, ktoré je do určitej miery konzistentné a všeobecné¹. Tieto priority Komisie v oblasti presadzovania práva sú stanovené a vysvetlené v dokumente „Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva“ [C(2016) 8600]2 uverejnenom v roku 2017.

Z rozhodovacej praxe správnych súdov na Slovensku možno odvodiť, že súdna moc chápe ZDS ako minimálne potenciálne neštátneho reprezentanta celej zainteresovanej verejnosti. V zrušujúcom rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR č. 2Svk/6/2023 sa cituje:

Z odôvodnenia uznesenia sp. zn. 1Sžk/34/2021 z 30. marca 2022 citovaného vyššie, približujúceho okolnosti, ktoré je možno považovať za šikanózný výkon práva, je zrejmé, že neobstoí ani argumentácia správneho súdu, v zmysle ktorej je správna žaloba žalobcu čívidne šikanózna, keďže nijaká iná ekologická organizácia chrániaca životné prostredie nie je v predmetnom konaní aktívna. Skutočnosť, že nijaký iný subjekt nenapáda rozhodnutie preskúmané v danom konaní, nemôže predstavovať dôvod šikanóznosti správnej žaloby žalobcu. Bez ohľadu na fakt, že nie je v žalobcovej moci ovplyvniť, či sa k jeho iniciatíve v konaní pridá iný subjekt, nemožno vylúčiť ani takú možnosť, že do konania sa iné občianske združenie chrániace životné prostredie neangažuje práve z toho dôvodu, že záujmy verejnosti na ochrane životného prostredia v konaní chráni už žalobca. Takýto argument správneho súdu nie je (najmä v porovnaní s dôvodmi šikanóznosti správnej žaloby uvedenými v sp. zn. 1Sžk/34/2021 z 30. marca 2022) dostatočne vážny na aplikáciu inštitútu ultima ratio upraveného v § 28 SSP.

Adresátom zrušeného rozhodnutia bol stavebník, ktorý v roku 2020 dal na Ministerstvo vnútra podnet na rozpustenie ZDS a ktoré bolo aj spúšťačom celej reťaze šikanózneho výkladu práva ako aj snáh o rekodifikáciu

zákona o EIA spôsobom, že ZDS a zainteresovaná verejnosť nebude mať procesné postavenie; táto otázka bola dokonca integrálnou súčasťou schvaľovacieho procesu zákona č.350/2024 Z.z., kedy sa najprv vylúčenie verejnosti stalo predmetom predvolebného bola v prezidentských voľbách (minister životného prostredia Tomáš Taraba podmienil jeho politickú podporu Petra Pellegriniho otvorením otázky postavenia verejnosti v zákone o EIA). Následne sa schválil návrh zákona, ktorý s procesnou účasťou zainteresovanej verejnosti nepočítal, čo si vyžiadalo prezidentské veto, ktorému bolo vyhovené, čím sme sa prepracovali k aktuálne platnému a účinnému zneniu zákona o EIA. Iným slovom, procesné postavenie zainteresovanej verejnosti sa pričasto vykladá v dôsledku politických očakávaní aktérov, ktorí sú aktuálni držitelia štátnej moci a stotožňujú sa s legitímnymi očakávaniami a záujmami štátu ako mocenského orgánu. V každom prípade ich však možno označiť za materiálne pramene práva alebo pramene tvorby práva; teda také pramene práva, od ktorých sa odvíja právo písané a formálne – či už v jeho všeobecnej podobe (zákony) alebo individuálnej podobe (rozhodnutia orgánov verejnej moci).

Najvyšší správny súd SR v rozsudku č.25vk/6/2023 pripustil, že ZDS je takým subjektom zainteresovanej verejnosti, na činnosť ktorého sa spoliehajú aj iné subjekty zainteresovanej verejnosti; iným slovom, že ZDS je zástupcom celej zainteresovanej verejnosti.

Materiálne pramene práva priamo svedčia, že aplikačná, súdna ale aj legislatívna činnosť štátu je priamo ovplyvňovaná ZDS. Nejde pri tom o neželaný stav, ale stav predpokladaný primárnym právom Európskej únie kodifikovaný v Lisabonských zmluvách; ide o model tzv. päťnásobnej špirály. Tomuto stavu sa musí prispôbiť aj aplikačná prax a súdna moc, lebo ide o prejav primárneho práva EÚ.

Iným slovom, exminister hospodárstva a exminister životného prostredia ale aj súčasný minister životného prostredia a poslanci v bývalom parlamente ale aj poslanci v súčasnom parlamente rozhodovali v rozpore s čl.3 ods.2, ods.3 a ods.4 Aarhuského dohovoru a voči ZDS štát uplatňoval štátom iniciovanú a štátom sponzorovanú šikanu v rozpore s čl.3 ods.8 Aarhuského dohovoru, pričom ani súdy tomu vždy nezabránili (napr. rozhodnutie NSS SR č.6Svk/14/2021).

ZDS však odmieta, aby jeho činnosť či jeho právne postavenie bolo predmetom politického boja; ZDS žiada a trvá na tom – a to za celú zainteresovanú verejnosť – aby procesné postavenie subjektov zainteresovanej verejnosti bolo už na začiatku reťazenia rozhodnutí odvíjajúcich sa od rozhodnutia zo zisťovacieho konania patrične právne konštituované buď zákonom a keď zákona niet, tak individuálnym správnym aktom, aby sa predvídateľne naplnila jeho právna istota a legitímne očakávania vo vzťahu k vlastnému procesnému postaveniu naväzujúcich povoľujúcich konaní, tak aby si mohlo predvídateľne v súlade so zásadou vigilanti bus iura scripta sunt dôsledne chrániť svoje práva a záujmy.

To, že ZDS má právny aj vecný záujem na navrhovanej činnosti je v dôsledku čl.2 ods.5 Aarhuského dohovoru a §3 písm.t zákona o EIA nevyvrátiteľná domnienka, ktorú predpokladá aj doktrína práva (KÁČER, M.: *Prečo zotrvať na rozhodnutí. Teória záväznosti precedentu, Praha, Leges 2013*). Táto domnienka materializovaná podaním odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA je podľa ZDS materiálnym právnym dôvodom pre účastníctvo v konaní ako podľa všeobecného právneho predpisu (§14 ods.1 správneho poriadku) tak aj v dôsledku systematického a eurokonformného výkladu aj podľa §49 stavebného zákona č.25/2025 Z.z. ZDS však požaduje právnu istotu o svojom procesnom postavení.

Preto rozhodnutie, ktoré formálne neuvádza, ktoré procesné strany sa zúčastnili na konaní je v rozpore s legitímnymi očakávaniami ZDS na konštitúciu postavenie účastníka nasledovných povoľovacích konaní.

Ide o chybu formálno-procesného charakteru. ZDS tvrdí, že absencia jednoznačného vymedzenia procesného postavenia ZDS nielen pre zisťovacie konanie ale aj nasledujúce povoľovacie konania je nezákonnosťou napadnutého rozhodnutia. Každé administratívne konanie má rozhodnúť o právach a povinnostiach procesných strán.

- 2) Osobitnou procesnou otázkou je vzájomný vzťah rôznych ekologických spolkov; v danom zisťovacom konaní boli identifikované tri: ZDS, OZZDH a Cyklokoalícia.

Aké je vzájomné procesné postavenie týchto troch rôznych subjektov za zainteresovanú verejnosť pred

správnym súdom?

Z judikátorného rozsudku Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR č.19SVs/7/2024 vyplýva, že žalobcom je celá zainteresovaná verejnosť; aj keď žalobu v mene zainteresovanej verejnosti podáva ZDS, tak ZDS nie je žalobcom. Z čl.4 CSP vyplýva možnosť použitia analógie legis a teda vzájomný vzťah ZDS, OZZDH a Cyklokoalície je nerozlučné procesné spoločenstvo podľa §77 CSP. ZDS má však ako subjekt podávajúci žalobu za celú zainteresovanú verejnosť materiálne postavenie „zástupcu zainteresovanej verejnosti“ podľa §42 ods.2 SSP, ktoré sa s použitím analógie legis dá procesne opísať ako procesné opatrovníctvo podľa §68 SSP.

Lenže aj táto otázka prináša aplikačné problémy. Každý zo subjektov zainteresovanej verejnosti sa zameriava na iné aspekty životného prostredia, ktoré môžu a v prípade ZDS a Cyklokoalície aj často sú vo vzájomnom konflikte (ZDS nie je milé budovanie cyklotrás na úkor zelene).

Touto otázkou sa, aj keď v inej súvislosti, zaoberal Najvyšší správny súd SR:

- **22.** Námietka smerujúca k potrebe ochrany náletových drevín, ktoré nadobudli kvality hodné ich ochrany, je nedôvodná. Z prvostupňového rozhodnutia je zrejmé, že výrub náletových drevín sa mal uskutočniť so zámerom zlepšenia stavu biotopu 5130 (Kr2) – Porasty borievky obyčajnej. Výrubom sa mienila obnova rastlinných a živočíšnych spoločenstiev viazaných na pastvu, ktoré boli v minulosti početnejšie. Využitie krajiny malo byť racionálnejšie. Náletové dreviny, najmä expanzia agátu bieleho ohrozuje prirodzené druhové zloženie na svahových častiach, čím priamo negatívne vplýva na funkčnosť lokality ako súčasti chráneného vtáčieho územia. Uvedené je zrejmé aj z rozhodnutia žalovaného, ktorý na 8. strane svojho rozhodnutia uviedol, že zámerom uvedenia pozemkov do pôvodného stavu a ich následné obhospodarovanie je zlepšenie stavu biotopu 5130 (Kr2) Porasty borievky obyčajnej.
- **23.** Predmetný biotop je v súlade s prílohou č. 1 smernice Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov (ďalej len „smernica o ochrane biotopov“) typom prirodzeného biotopu európskeho významu (kód 51.30 Porasty *Juniperus communis* na vápenatých vresoviskách alebo lúkach). Prirodzené biotopy európskeho významu vytvárajú sústavu chránených území „Natura 2000“, ktorú vyhlásili členské štáty Európskej únie za účelom zachovania najcennejších a ohrozených druhov biotopov Európy.
- **24.** Vzhľadom na uvedené vyššie je zrejmé, že pri rozhodovaní o vydaní súhlasu na výrub drevín nedochádzalo primárne ku konfliktu vlastníckeho práva vlastníka pozemku a práva na priaznivé životné prostredie, ale o napĺňanie obsahu práva na priaznivé životné prostredie. Účelom vydania súhlasu na výrub náletových drevín sa chránil prirodzený biotop európskeho významu v zmysle smernice o ochrane biotopov, ktorej cieľom je ochrana prirodzených biotopov prostredníctvom opatrení na ich zachovanie či obnovenie ich prirodzeného stavu (viď. čl. 2 ods. 1 a ods. 2 smernice o ochrane biotopov). Námietka žalobcu, že vlastnícke právo malo ustúpiť právu na priaznivé životné prostredie je vzhľadom na uvedené nedôvodná.

(Rozhodnutie NSS SR č. 2Svk/24/2022)

Ako však riešiť túto kolíziu na strane samotného obsahu práva na životné prostredie v procesnej rovine ustálenia procesného postavenia jednotlivých subjektov za zainteresovanú verejnosť?

- 3) V závere rozhodnutia sa uvádzajú subjekty, ktorým sa rozhodnutie doručuje. Táto časť rozhodnutia a s ňou spojený procesný úkon doručovania je v rozpore so zákonom o EIA.

Ustanovenie zákona o EIA nepozná inštitút doručovania ako procesného úkonu administratívneho príslušného orgánu v rámci zisťovacieho konania. Pojem doručovania použitý v §29 zákona o EIA sa týka výhradne doručovania podaní procesných strán príslušnému orgánu ale nikdy nie naopal ako procesný úkon príslušného orgánu voči procesným stranám.

Súčasne v dôsledku derogácie správneho poriadku §64 zákona o EIA sa nepoužíva správny poriadok a teda ani jeho ustanovenia o doručovaní podľa §24 až §26 správneho poriadku.

Nie je zrejmé, prečo sa doručovalo spoločnosti Residence FK, či EKOCONSULT – enviro ale ZDS už nie. Žiadna z týchto procesných strán nie je účastníkom konania (neuplatňuje sa správny poriadok) ale osobitnou procesnou stranou. Zo žiadneho ustanovenia zákona o EIA nevyplýva, že sa týmto subjektom má rozhodnutie doručovať.

Ustanovenie §29 ods.13 hovorí o zaslaní nie doručení; avšak toto ustanovenie obsahuje aj klauzulu o zverejňovaní. Ak už príslušný orgán chcel v závere rozhodnutia určiť akým spôsobom distribuuje vydané rozhodnutie, má použiť korektný legálny termín „zasiela sa“ a súčasne uviesť poučenie, že vydané rozhodnutie sa zverejňuje na centrálnom informačnom systéme, ideálne s uvedením webovej adresy, kde je toto rozhodnutie zverejnené.

Pojem „doručovania správneho orgánu účastníkom“ je naviazaný na správne konanie, na procesné postavenie účastníka, čo najmä v kontexte 1. bodu pôsobí máťúco.

Ide o chybu formálno-procesného charakteru, ktorá môže spôsobiť skutkové omyly nasledujúcich povoluých orgánov.

Nepreskúmateľnosť žalovaného rozhodnutia (§29 ods.7 zákona o EIA a §191 ods.1 písm.d):

- 4) Podľa §29 ods.7 zákona č.24/2006 Z.z. „Pri určovaní, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, sa primerane použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na písomné stanoviská doručené podľa odsekov 4 a 5.“

Uplatnenie tejto normy zákona o EIA je nezrozumiteľné a nepreskúmateľné pre nedostatok právneho vyhodnotenia spočívajúceho v uvedení, ktoré konkrétne kritériá boli použité, ako boli použité a vyhodnotené a aký vplyv malo toto vyhodnotenie na výrok rozhodnutia či už v časti o ďalšom neposudzovaní alebo v časti uloženia podmienok rozhodnutia.

Napadnuté rozhodnutie je založené na plagiáte – extenzívnom prekopírovaní rozsiahlych častí zámeru bez označenia, že ide o citáciu zámeru.

Hoci citovanie a použitie zámeru je legitímne a správne, nemôže však súčasne slúžiť ako skutkové zistenia navrhovateľa identifikované v zámere, skutkové zistenia úradu posudzovania EIA zistené v zisťovacom konaní a zároveň vyhodnotenie kritérií zisťovacieho konania podľa prílohy č.10 k zákonu o EIA; môže ísť len o jednu z uvedených alternatív. Z administratívneho spisu je zjavné, že sa jedná o plagiát (doslovnú a neoznačenú kópiu) rozsiahlych častí zámeru.

Odôvodnenie síce obsahuje uvedenie hlavných dôvodov na ktorých bolo založené (teda formálne spĺňa náležitosti §29 ods.15 zákona o EIA), avšak časť tohto vyhodnotenia venujúca sa použitým kritériám je všeobecná a nekonkrétna: „OÚ Žilina v rámci zisťovacieho konania z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona EIA vychádzalo zo zámeru navrhovanej činnosti, pričom použilo aj kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona EIA, uvedené v prílohe č. 10 k zákonu č. 24/2006 Z.z. EIA, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie.“

Odôvodnenie taktiež obsahuje vyhodnotenie stanovísk doručených k zámeru a teda spĺňa formálne náležitosti podľa §29 ods.4 zákona o EIA (vyhodnotenie doručených stanovísk), avšak pri viacerých stanoviskách dotknutých orgánov nie je zjavné akým spôsobom a či vôbec vplývali na rozhodnutie vo veci samej (napr. Okresný úrad Žilina č. OU-ZA-OOP6-2025/053240-2/KOZ zo dňa 18.06.2025; podľa listu išlo o vyjadrenie k procesu SEA a nie k zisťovaciemu konaniu | stanovisko Ministerstva dopravy SR č. 19495/2025/SSP/49313 vo vzťahu k hluku).

Z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné si utvoriť zrozumiteľný názor na to, na základe ktorých kritérií úrad rozhodol tak ako rozhodol a prečo tak rozhodol. V odôvodnení absentuje celý kauzálny nexus racionálne prepájajúci skutkové zisťovanie s výrokom rozhodnutia práve z hľadiska aplikácie normy §29 ods.7 zákona o EIA v časti použitých kritérií zisťovacieho konania podľa prílohy č.10 k zákonu o EIA ako aj v prípade niektorých stanovísk dotknutých orgánov.

Z rozhodnutia je nezrozumiteľné ako úrad posudzovania EIA uplatnil pri svojom rozhodovaní normu §29 ods.7 zákona o EIA.

- 5) Mesto Bratislava požadovalo ďalšie posudzovanie, pričom mesto Bratislava ako dotknutá obec má dvojité právne postavenie.

Podávania odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.4 zákona o EIA je systematicky naviazané na originálnu kompetenciu podľa §4 ods.3 písm.d zákona o obecnom zriadení: „Obec pri výkone samosprávy najmä usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce“.

Dotknutá obec však má aj inú originálnu kompetenciu a to podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení „Obec pri výkone samosprávy najmä utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport“ reflektujúc tak jej ústavné vymedzenie podľa čl.64a Ústavy SR ako „Obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.“ teda zo zákona osobitne zriadeného združenia, ktorého predmetom je ochrana zdravia a životného prostredia svojich obyvateľov.

V prvom rade úrad nesprávne interpretoval procesné postavenie mesta Bratislava ako dotknutého orgánu keď mu vyplýva procesné postavenie dotknutej obce; v dôsledku toho nesprávne ustálil aké záujmy vlastne háji.

Ďalej, len samotná skutočnosť, že mesto Bratislava nereagovalo na doplňujúcu informáciu neneguje jej požiadavku na ďalšie posudzovanie a to ani s prihliadnutím na skutočnosť, že iné dotknuté orgány nepožadovali ďalšie posudzovanie.

Výrok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní nie je nárokovateľný:

- ak niektorý z dotknutých orgánov špecializovanej štátnej správy nenamietal voči záverom štúdie alebo odborného posudku, neznamena to bez ďalšieho, že štúdia alebo posudok netrpia nedostatkami, ktoré by mal žalovaný prehliadať, resp. ktoré by nemal právo a zároveň povinnosť podriaďiť voľnému hodnoteniu dôkazov
 - kompletná zbierka súhlasných vyjadrení dotknutých orgánov ešte neznamena automatický právny nárok žiadateľa na to, aby sa navrhovaná činnosť neposudzovala podľa zákona EIA. Takéto vnímanie by odsúvalo prvostupňový orgán a žalovaného do pozícií štatistov, ktorých úlohou by bolo v zisťovacom konaní len zozbierať stanoviská oslovených a dotknutých orgánov a subjektov a oznámiť výsledok, kto je za a kto proti a podľa toho vydať rozhodnutie podľa § 29 ods. 2 a 11 zákona EIA. Správny orgán musí pri rozhodovaní vychádzať z úplného a presného poznania veci
 - To znamena, že aj v prípade, že všetky písomné stanoviská podľa § 23 ods. 4 zákona EIA v znení účinnom v rozhodnej dobe boli súhlasné, nevznikla žalovanému povinnosť rozhodnúť v tom zmysle, že sťažovateľom navrhovaná činnosť nebude predmetom posudzovania podľa zákona EIA. Aj kasačný súd zdôrazňuje, že príslušný orgán bol povinný s odkazom na §32 ods.1 správneho poriadku presne a úplne zistiť skutočný stav veci, pričom je zrejmé, že vzhľadom na kritériá vymedzené v prílohe č. 10 zákona EIA a doručené písomné stanoviská bol povinný posudzovať vec komplexne. Presne takéto komplexné posúdenie veci vyplýva aj z rozhodnutia žalovaného, ktorý svoju správnu úvahu o potrebe posúdenia navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA aj náležite odôvodnil.
- (Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp.zn. 1Svk/41/2023)

Hoci tento rozsudok vychádza zo znenia zákona o EIA účinného do konca roku 2024; právna úprava zisťovacieho konania sa v tomto smere významne nezmenila; ustanovenie §29 ods.3 „starého“ zákona o EIA korešponduje s §29 ods.7 „nového“ zákona o EIA a §29 ods.13 „starého“ zákona o EIA korešponduje s §29 ods.15 „nového“ zákona o EIA. Vzhľadom na uvedené judikatórne názory NSS SR pretrvávajú prinajhoršom ako analogia iuris.

Absentuje úvaha, ktorá ako kauzálny nexus prepojí rozhodné skutkové zistenia s časťou výroku o ďalšom neposudzovaní zákonom predpokladaným spôsobom; úvaha uvedená úradom nie je v zmysle citovaného judikátu úplným a postačujúcim vysvetlením a preto je takéto odôvodnenie nedostatočné a spadajúce pod nezrozumiteľnosť.

6) Napadnuté rozhodnutie je nezrozumiteľné pre vnútornú protirečivosť vo viacerých bodoch:

- Vyjadrenie úradu k pripomienke „3)a)“ kvalifikovaného stanoviska uvádza „Okresný úrad Bratislava konštatuje, zo str. 52 zámeru Navrhovanej činnosti vyplýva, že Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadnych prvkov územného systému ekologickej stability, ani ekologicko významných prvkov krajiny. V blízkosti riešeného územia sa nachádza biocentrum NRBC Bratislavské luhy (celok Podunajská rovina) a RBC15 Rusovce – regionálne biocentrum. Navrhovaná činnosť nezasahuje do trasy biokoridoru ani do plochy biocentra. V súvislosti s realizáciou Navrhovanej činnosti sa nepredpokladá nepriaznivý vplyv na krajinu, jej scenériu ani na prvky ÚSES. Dotknuté územie priamo nezasahuje do siete prvkov a interakčných línií štruktúry ekologickej stability, a teda žiadneho prvku ÚSES, preto nebolo potrebné navrhovať v tomto smere opatrenia.“

Uvedené hodnotenie je zjavne nepravdivé, lebo zámer nahrádza voľnú krajinu v priamom dotyku Dunaja a jeho kanálov a ovplyvňuje viaceré významné krajinné prvky; napr. viaceré chránené územia či samotný dunajský kanál.

- Vyjadrenie úradu k pripomienke „3)b)“ kvalifikovaného stanoviska uvádza „V zámere navrhovanej činnosti je uvedené, že v súvislosti s Navrhovanou činnosťou sa výrub drevín nepredpokladá. Prípadný nevyhnutný výrub drevín pri realizácii Navrhovanej činnosti bude predmetom samostatného konania podľa ochrany prírody a bude vykonaný výlučne vtedy, ak by mohlo dôjsť ku kolízii s objektmi pozemných komunikácií a inžinierskych sietí, prípadne na zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov dotknutého územia. Projekt krajinárskych a sadovníckych úprav v riešenom území bude predmetom ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie..“

Uvedené hodnotenie je zjavne protirečivé; ak sa výrub nepredpokladá lebo nie sú priamo ovplyvnené stromy (čo sú významné krajinné prvky podľa definície zákona o ochrane prírody a krajiny), potom nie je možné pripúšťať výrubové konanie v prípade „výnimiek“.

- Vyjadrenie k pripomienke „3)c)“ je protirečivé s vyjadrením k pripomienke „3)b)“; úrad uvádza v podbode „c)“, že vplyvy na nadradenú infraštruktúru sú vyjasnené dostatočne ale v bode „b)“ pripúšťa že nie tak celkom, lebo sa môže stať, že predsa len sa bude musieť rúbať kvôli tým cestám. Úrad nevysvetlil, ako tieto dve tvrdenia idú dohromady. A pretože dnes neznámy koncept sadovných úprav je v súlade s územným plánom zóny (ako mohol vyhodnotiť neexistujúci koncept už úrad tajnostkársky zamlčovať) tak potom nie je potrebné ho ani zakresliť do mapových podkladov, lebo načo by sme to mali poznať? Aby sme si mohli overiť tvrdenie úradu? Pchá, ťaľafatky. Úradník povedal, úradník má pravdu. Úradník je však diletant a ešte k tomu aj sprostí (nedouk s vnútorne protirečivými a preto iracionálnymi vyjadreniami).
- Vyjadrenie k pripomienke „3)e)“ je zjavne od veci. ZDS požadovalo stanoviť maximálne prípustné limity koncentrácie znečisťujúcich látok do ovzdušia; navrhovateľ priznal, že identifikoval zdroj takéhoto znečistenia a to výfuky na parkoviskách, kde dochádza ku kumulatívne a synergickému efektu. Konštatovanie „Na základe predpokladu vyťaženia parkoviska sa nepredpokladá dosahovanie koncentrácií znečisťujúcich látok na úrovni emisne najnepriaznivejšieho stavu.“; pochybujeme že emisie budú konštanté – budú teda variovať medzi najpriaznivejším a najnepriaznivejším stavom. Takže aké hlúposti sa tu píše?
- Požiadavka na dažďové záhrady sa (str.23) nepredpokladá realizovať pričom sa naopak predpokladajú rôzne terénne depresie prírodného charakteru, kde sa má dažďová voda voľne rozlievať a prirodzene vsakovať. Iným slovom sa teda navrhovateľ opisoval dažďové záhrady. Tak teraz neviem či ide o prejav snahy za každú cenu ZDS odporovať a robiť naprieky (riziko šikanózneho prístupu k ZDS v rozpore s čl.3 ods.8 Aarhuského dohovoru) alebo len niekto vôbec nerozumie o čom hovorí a to napriek tomu, že sme k uviedli ilustračné obrázky.
- V predchádzajúcom bode úrad uvádza, že v dôsledku zámeru nedôjde k zmene charakteru krajiny, ale v odpovedi na otázku na zásahy do krajiny už zázračne obracia a priznáva, že sa bude územie transformovať do neprirodzenej formy mestskej zástavby čiže podstatným vplyvom je znečisťovanie krajiny mestským typom krajiny. Zároveň tu úradník zavádza a klame, že zámer neovplyvňuje chránené územia, čo nie je pravda.
- V otázke na otázku ohľadne útvarov povrchových a podpovrchových vôd (niektoré konkrétne menované) dostávame odpoveď na zdroje pitnej vody. Nie je zjavné, aký je priamy kauzálny vplyv medzi údajným neznečisťovaním útvarov povrchovej a podpovrchovej vody a absenciou podzemných častí? Vedel vôbec ten človek, čo píše? A čo tie vsakovacie objekty? Ako boli vyhodnotené samočistiace funkcie geologickej skladby? Navyše ZDS uvádza a úrad túto informáciu nerozporuje, že priamo v území sa nachádza vodárenský zdroj. Takže ako to, že neboli identifikované žiadne vodné zdroje a ako je to z hľadiska regulácie v blízkosti a na vodárenských zdrojoch? Ved' je to samostatné kritérium zisťovacieho konania. A v tomto smere dokonca na pripomienku ZDS uložil opatrenie č.31. Ale ako idú dohromady tieto vyhodnotenia sme sa už nedozvedeli.

Nedostatok skutkového zisťovania (29 ods.7 zákona o EIA a §191 ods.1 písm.d, písm.e SSP)

- 7) Identifikuje sa viacero zdrojov elektromagnetického žiarenia (v súvislosti s elektrorozvodmi a trafostanicami). Vraj budú v súlade s normami. Ale aké veľké budú tie polia a aké vplyvy môžu vyvolať, o tom ani čiarka ani bodka, ani mäkké f.

Na základe čoho, ak nie nedostatku skutkového zisťovania boli prijaté tieto závery?

- 8) ZDS požadovalo určenie opatrení ako vegetačné strechy v kombinácii s fotovoltaikou, zelené fasády a vegetačné parkoviská. Nič z toho navrhovateľ nepredpokladá, ale vegetačné parkoviská milostivo zväži.

Uvedené opatrenia vyplývajú z Adaptačnej stratégie a ako predpokladané opatrenia ich obsahuje aj záväzná časť územného plánu Bratislavy. Ako tieto požiadavky vyhodnotil úradník? Tak, že s odkazom na zámer sa uspokojil s tým, že sa ich realizácia nepredpokladá.

Ako však rieši túto otázku právo? Ako povinnosť realizovať zmierňujúce ekostabilizačné opatrenia podľa §3 zákona o ochrane prírody a krajiny a to vo verejnom záujme. Adaptačná stratégia SR ich uvádza ako štandardizované opatrenia. Preto ich nezahrnutie medzi podmienky si vyžaduje podrobnejšie zdôvodnenie ako len, že ich navrhovateľ nepredpokladá a to na základe skutkového zisťovania miestnych mikroklimatických pomerov a ich vývoja v čase.

- 9) V rozpore sú tvrdenia o potrebe vypracovať primerané hodnotenia vplyvov na NATURA 2000 SKUEV269 Ostrovné lúčky, SKCHVU007 Chránené vtáčie územie Dunajské luhy a Ramsarská lokalita Dunajské luhy ako aj v širšom okolí SKUEV0295 Biskupské luhy, SKUEV0270 Hrušov, SKCHVU029 Chránené vtáčie územie Sysľovské polia (str.26 od OZ Záhradkári Dúbravská hlavica) a samotný zámer. Úradník si nezisťoval skutkový stav ale automaticky vychádzal zo zámeru. Ide o svojvoľný príklon k jednej procesnej strane bez toho, aby si úradník zisťoval reálny skutkový stav.

A to ignoroval – ale úplne izolovane! – podobnú požiadavku mesta Bratislava, ktorá tiež požadovala primerané hodnotenie aj keď vo vzťahu aj k iným chráneným územiám.

Úrad mal predsa vychádzať z úplne a včasne identifikovaných informácií o životnom prostredí a mal zistiť skutkový stav. Úradník sa arbitrárne postavil za zámer (asi aby ho mohol plagiátorsky okopírovať a vydávať ho za vyhodnotenie kritérií zisťovacieho konania).

V skutočnosti však argument, ktorým sa snažil úradník zbaviť otravných Záhradkárov, podobne ako otravných Vallovcov v prípade mesta Bratislava, neobstojí.

Výrok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní totiž nie je nárokovateľný ani automatický:

- *ak niektorý z dotknutých orgánov špecializovanej štátnej správy nenamietal voči záverom štúdie alebo odborného posudku, neznamená to bez ďalšieho, že štúdia alebo posudok netrpia nedostatkami, ktoré by mal žalovaný prehliadať, resp. ktoré by nemal právo a zároveň povinnosť podriaďiť voľnému hodnoteniu dôkazov*
- *kompletná zbierka súhlasných vyjadrení dotknutých orgánov ešte neznamená automatický právny nárok žiadateľa na to, aby sa navrhovaná činnosť neposudzovala podľa zákona EIA. Takéto vnímanie by odsúvalo prvostupňový orgán a žalovaného do pozícií štatistov, ktorých úlohou by bolo v zisťovacom konaní len zozbierať stanoviská oslovených a dotknutých orgánov a subjektov a oznámiť výsledok, kto je za a kto proti a podľa toho vydať rozhodnutie podľa § 29 ods. 2 a 11 zákona EIA. Správny orgán musí pri rozhodovaní vychádzať z úplného a presného poznania veci*
- *To znamená, že aj v prípade, že všetky písomné stanoviská podľa § 23 ods. 4 zákona EIA v znení účinnom v rozhodnej dobe boli súhlasné, nevznikla žalovanému povinnosť rozhodnúť v tom zmysle, že sťažovateľom navrhovaná činnosť nebude predmetom posudzovania podľa zákona EIA. Aj kasačný súd zdôrazňuje, že príslušný orgán bol povinný s odkazom na §32 ods.1 správneho poriadku presne a úplne zistiť skutočný stav veci, pričom je zrejmé, že vzhľadom na kritériá vymedzené v prílohe č. 10 zákona EIA a doručené písomné stanoviská bol povinný posudzovať vec komplexne. Presne takéto komplexné posúdenie veci vyplýva aj z*

rozhodnutia žalovaného, ktorý svoju správnu úvahu o potrebe posúdenia navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA aj náležite odôvodnil.
(Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp.zn. 1Svk/41/2023)

Hoci tento rozsudok vychádza zo znenia zákona o EIA účinného do konca roku 2024; právna úprava zisťovacieho konania sa v tomto smere významne nezmenila; ustanovenie §29 ods.3 „starého“ zákona o EIA korešponduje s §29 ods.7 „nového“ zákona o EIA a §29 ods.13 „starého“ zákona o EIA korešponduje s §29 ods.15 „nového“ zákona o EIA. Vzhľadom na uvedené judikátorne názory NSS SR pretrvávajú prinajhoršom ako analogia iuris.

Len samotné skutočnosti, o ktoré úrad opiera dôvody svojho rozhodnutia v kontexte judikatúry NSS SR neobstoja ako dostatočné a teda zrozumiteľné.

- 10) V nadväznosti na obsah stanoviska mesta Bratislava, je možné hovoriť nielen o nezrozumiteľnosti v zmysle bodu „5)“ ale aj o nepreskúmateľnosti pre nedostatok skutkového zisťovania. Ide o samostatný žalobný dôvod na pomedzí nepreskúmateľnosti a nedostatočného skutkového zisťovania.

Mesto Bratislava požadovalo vo svojom odôvodnenom stanovisku aj spracovanie Primeraného hodnotenia vplyvov, ktorému príslušný úrad posudzovania EIA nevyhovel a to z dôvodu susedstva zámeru s viacerými chránenými oblasťami. Podobnú požiadavku vzneslo aj OZZDH, ktorý okrem toho požadovali aj výskum fauny.

Z uvedeného je zrejmé, že mesto Bratislava si uplatňovalo originálnu kompetenciu podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení a teda jeho vyjadrenie smerovalo k zabezpečeniu práva na životné prostredie všetkých bratislavčanov. ZDS podporuje takúto činnosť mesta Bratislava lebo konečne mesto nie je len MNV ale aj združenie obyvateľom mesta (čl.64a Ústavy SR); ide tak o osobitný ústavou predpokladaný spolok (čl.64a Ústavy SR) s osobitnými zákonom určenými kompetenciami (§4 zákona o obecnom zriadení v spojení so zákonom o Bratislave a Štatútom mesta Bratislava).

V súvislosti s požiadavkou na primerané hodnotenie a ďalšie posudzovanie ale príslušný úrad posudzovania EIA konštatoval iba, že zo zámeru a doplňujúcej informácie nevyplýva povinné posudzovanie vplyvov na životné prostredie alebo povinné spracovanie primeraného hodnotenia. Tak však otázka ani nestála – ak by malo ísť o obligatórny postup zo zákona, potom stanovisko akéhokoľvek subjektu vo vzťahu k takto zákonne určenej povinnosti je úplne bezvýznamné. Naopak, na význame nabera práve vtedy, ak otázka posudzovania je v dispozícii príslušného orgánu a rozhodnutie závisí od právomoci ale nie svojvôle príslušného orgánu.

V kontexte uplatneného stanoviska sa teda javí, že požiadavka na primerané hodnotenie a ďalšie posudzovanie sú vo vzťahu „nepriamej úmery“ – ak by v rámci zisťovacieho konania bolo spracované primerané hodnotenie, tak by to racionálne mohlo (ale nutne nemuselo) vysvetľovať prečo by ďalšie posudzovanie vplyvov neprinieslo žiadne nové poznatky o vplyvoch na životné prostredie; avšak keďže úrad požiadavke na spracovanie primeraného hodnotenia vplyvov na chránené územia nevyhovel, tak je skutkové zisťovanie poznačené takým objektívnym deficitom skutkových zistení vplyvov navrhovanej činnosti na susedné chránené územia (CHKO Dunajské luhy, CHA Ostrovné lúčky a CHVU Dunajské luhy) v rozsahu predpokladanom zákonom, že požiadavka na ďalšie posudzovanie je racionálna a stále trvajúca práve preto, že ani zámer ale ani doplňujúca informácia nepriniesla informácie o týchto vplyvoch v potrebnom rozsahu na posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na tieto chránené územia.

V prvom rade si musíme uvedomiť, aké vplyvy prinesie navrhovaná činnosť. V prvom rade je to znečisťovanie životného prostredia, ktoré spôsobujú aj uložené podmienky rozhodnutia (napr. 27).

Podľa §2 písm.d zákona o EIA je účelom zákona o EIA aj „určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia⁴⁾“; legislatívny odkaz odkazuje na ustanovenia §4 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí.

Ustanovenie §4 zákona o životnom prostredí definuje ekologickú stabilitu „*Ekologická stabilita je schopnosť ekosystému vyrovnávať zmeny spôsobené vonkajšími činiteľmi a zachovávať svoje prirodzené vlastnosti a funkcie.*“

Podľa §17 ods.1 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „Každý je povinný, predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, predchádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie.“

V dôsledku citovaných ustanovení zákona sa teda spresňuje pohľad na podmienky určené v rozhodnutí zo zisťovacieho konania a rozhodne nejde o opatrenia, ktoré sú plne v dispozícii úradu; musí ísť o opatrenia, ktorými sa zabezpečuje ekologická stabilita a to opatreniami, ktorými sa predchádza znečisťovaniu alebo poškodzovaniu.

Čo je znečistenie a čo poškodenie životného prostredia definuje §8 zákona o životnom prostredí:

(1) Znečisťovanie životného prostredia je vnášanie takých fyzikálnych, chemických alebo biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, ktoré sú svojou podstatou alebo množstvom cudzorodé pre dané prostredie.

(2) Poškodzovanie životného prostredia je zhoršovanie jeho stavu znečisťovaním alebo inou ľudskou činnosťou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi.

Znečistenie životného prostredia pri tom nemusí byť zhoršenie stavu životného prostredia; napríklad vybudovanie mestského parku alebo arboreta na mieste, kde predtým bola obyčajná lúka je znečistením životného prostredia aj keď nejde o poškodenie životného prostredia a stav životného prostredia sa dokonca z pohľadu biodiverzity dokonca zlepšil. Ide však o umelý prvok a ten je znečisťujúcim vplyvom.

Z uvedeného systematického výkladu environmentálneho práva je zrejmé, že uložené podmienky svedčia ako o neúplnosti skutkového zisťovania relevantných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (lebo toto zisťovanie sa prenáša na budúci povoľujúci orgán) a teda o neúplnej informácii o vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie.

V prvom rade ani zámer, ani doplňujúca informácia neodpovedajú na otázky ochrany chránených území a ani uložené podmienky nie sú účinnými zmierňujúcimi opatreniami na ochranu chránených území. Izolačná zeleň na hranici chránených území je jednoznačne znečisťujúcim prvkom. Prináša neprirodzený stav životného prostredia ako aj úžívanie územia – ihrisko – nie úplne zlúčiteľné s predmetom ochrany priľahlých chránených území; samostatným problémom je sukcesionálna introdukcia prvkov izolačnej zelene do chránených území, čo tvorí z uloženej podmienky nielen samostatný znečisťujúci prvok ale súčasne zdroj ďalšieho znečisťovania ale už aj zhoršovania stavu priľahlých území.

To robí potrebu aspoň ďalšieho skutkového zisťovania racionálnu – ďalšie skutkové zisťovanie mohlo mať formu primeraného hodnotenia vplyvov na chránené územia ale aj formu ďalšieho posudzovania.

Absencia primárneho posúdenia vplyvov na chránené územia je teda nedostatočným skutkovým zisťovaním, čo spôsobuje za daného právneho stavu a rozsahu dokazovania nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti poukazujeme na skutočnosť, že ani samotný návrh izolačnej zelene ako súčasti krajinárskych a sadovníckych úprav tiež nebol zabezpečený lebo sa predpokladá až v rámci nasledujúcich povoľovacích konaní. Vie sa však, že uprednostňovať sa budú druhy vhodné do mestského prostredia – ide teda o zjavné znečisťovanie územia druhovou skladbou neprirodzenou pre susedné chránené územia, ktoré nemajú charakter mestskej zelene ale prirodzených reziduí lužných lesov, jedného z najvzácnejších druhov lesov v Európe, ktoré si ľudia v dôsledku ľudskej činnosti vykynožili. Ale ide aj o znečisťovanie aj vo vzťahu k súčasnému prirodzenému stavu dotknutého územia.

Takže nie je zrejmé, aké izolačné prvky zelene budú a nie je zrejmé, ako budú interagovať z chránenými územiami ale úrad akosi záračne vie, že to nie je ani potrebné v zisťovacom konaní zisťovať. Lebo budú ihriská a mestská zeleň; dnes síce neznáme ale čo si to tá verejnosť dovoľuje ešte viac chcieť?

To však robí potrebným aj prieskum flóry, fauny a biotopov – ako chce aj bez neho úrad vyhodnotiť vplyvy (znečisťovanie v dôsledku realizácie úradom uložených opatrení) a to, že naozaj pôjde o zmierňujúce opatrenie, ktoré znečisťovanie životného prostredia pretváraním krajiny na mestskú zástavbu a mestskú zeleň zmierni a nie

ešte zhorší? Ako chce presvedčiť profesionálnych ochranárov (OZZDH) že si to úrad poriadne zistil a zohľadnil? Naozaj máme veriť, že úradník nepodvádzal a v podstate si nevymýšľal?

Znovu upriamujeme pozornosť na rozhodnutie NSS SR č.2Svk/24/2022:

- **22.** *Námietka smerujúca k potrebe ochrany náletových drevín, ktoré nadobudli kvality hodné ich ochrany, je nedôvodná. Z prvostupňového rozhodnutia je zrejme, že výrub náletových drevín sa mal uskutočniť so zámerom zlepšenia stavu biotopu 5130 (Kr2) - Porasty borievky obyčajnej. Výrubom sa mienila obnova rastlinných a živočíšnych spoločenstiev viazaných na pastvu, ktoré boli v minulosti početnejšie. Využitie krajiny malo byť racionálnejšie. Náletové dreviny, najmä expanzia agátu bieleho ohrozuje prirodzené druhové zloženie na svahových častiach, čím priamo negatívne vplyva na funkčnosť lokality ako súčasti chráneného vtáčieho územia. Uvedené je zrejme aj z rozhodnutia žalovaného, ktorý na 8. strane svojho rozhodnutia uviedol, že zámerom uvedenia pozemkov do pôvodného stavu a ich následné obhospodarovanie je zlepšenie stavu biotopu 5130 (Kr2) Porasty borievky obyčajnej.*
- **23.** *Predmetný biotop je v súlade s prílohou č. 1 smernice Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov (ďalej len „smernica o ochrane biotopov“) typom prirodzeného biotopu európskeho významu (kód 51.30 Porasty Juniperus communis na vápenatých vresoviskách alebo lúkach). Prirodzené biotopy európskeho významu vytvárajú sústavu chránených území „Natura 2000“, ktorú vyhlásili členské štáty Európskej únie za účelom zachovania najcennejších a ohrozených druhov biotopov Európy.*
- **24.** *Vzhľadom na uvedené vyššie je zrejme, že pri rozhodovaní o vydaní súhlasu na výrub drevín nedochádzalo primárne ku konfliktu vlastníckeho práva vlastníka pozemku a práva na priaznivé životné prostredie, ale o napĺňanie obsahu práva na priaznivé životné prostredie. Účelom vydania súhlasu na výrub náletových drevín sa chránil prirodzený biotop európskeho významu v zmysle smernice o ochrane biotopov, ktorej cieľom je ochrana prirodzených biotopov prostredníctvom opatrení na ich zachovanie či obnovenie ich prirodzeného stavu (viď. čl. 2 ods. 1 a ods. 2 smernice o ochrane biotopov). Námietka žalobcu, že vlastnícke právo malo ustúpiť právu na priaznivé životné prostredie je vzhľadom na uvedené nedôvodná.*

Skutkový stav nastolený napadnutým rozhodnutím je možné interpretovať aj ako kolíziu vlastníckeho práva a od neho odvodených práv (užívacie právo, právo dispozície) a teda rozhodnutie o ihriskách a izolačnej zeleni je rozhodnutím vlastníka o vlastnom majetku a spôsobe jeho užívania; v zmysle citovaného rozhodnutia to však je možné interpretovať aj ako rôzne predstavy o naplnení obsahu práva a povinností v súvislosti s právnym na životné prostredie podľa čl.44 Ústavy.

Ak však budeme na skutkový stav pozeráť optikou kolíznych záujmov vnímaných ako rôzne a vzájomne kolízne predstavy o naplnení obsahu práva na životné prostredie – potom je skutkový stav zistený úradom nedostatočný. Z hľadiska environmentálneho sa nedá jednoznačne a nepochybne tvrdiť, že vplyvy na životné prostredie sa podarilo nastaviť tak, že nedochádza k významnému znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia. V tomto kontexte zamerania sa na ochranu chránených území a identifikácie všetkých vplyvov navrhovanej činnosti na tieto chránené územia sa požiadavka na spracovanie primeraného posúdenia javí ako minimálny rozsah skutkového zisťovania, ktorý môže ale dokonca stále nemusí byť dostatočný na zabezpečenie účelu zákona o EIA.

Stále si bude navrhovateľ aj úradník srať do huby a tvrdiť vzájomne nekonzistentné tvrdenia? Koho chce úradníka oklamať? Občana Slávika? To vážne naozaj niekto ešte stále skúša? Ešte že rozhodnutie obsahuje podmienku č.12, ktorá je nezákonná a limitujúca – prečo je prípustné podstatné skutkové zistenia identifikovať až po rozhodnutí zo zisťovacieho konania a prečo to má byť výsledkom dohody medzi navrhovateľom a ŠOP SR? Prečo nie na základe dohody so ZDS? Skad' to právo vylučovať verejnosť? Či je vari úradník stále tajným fanúšikom Sulíkovských politik (viď bod „1“)? Hlavne aby sa rozhodlo v prospech stavebníka a hlavne, aby verejnosť nemala vplyv na toto rozhodovanie a hlavne aby sa verejnosť dozvedela o vplyvoch navrhovanej činnosti čo najmenej.

Procesné pochybenia úradu posudzovania EIA

- 11) Navrhovateľ nekonal sám vo svojom mene a nekonal za neho ani jeho zákonný zástupca na základe plnej moci. Keďže je vylúčené pôsobenie správneho poriadku a teda aj ustanovení §17 správneho poriadku o právnom zastúpení, potom je potrebné vychádzať zo všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o právnom zastupovaní; teda preukázať plnú moc podľa §31 Občianskeho zákonníka.

Úrad porušil procesné právo tým, že konal s navrhovateľom zastúpeným osobou, ktorá nepreukázala zákonné zastúpenie podľa §31 Obchodného zákonníka.

- 12) Boli porušené viaceré základné zásady procesných postupov v osobitnom administratívnom konaní v miere spôsobujúcej procesnú nezákonnosť zisťovacieho konania s následkom denegatio iustitiae v oblasti životného prostredia podľa zákona o EIA, Aarhuského dohovoru a Smernice o EIA

Podľa § 64 zákona EIA sa na zisťovacie konania podľa § 29 nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Zákon EIA osobitne neupravuje procesné normy ohľadne procesného postavenia jednotlivých osobitných procesných strán. Avšak vychádzajúc z judikátu Najvyššieho súdu SR č. 15Žr/68/2011 zásady správneho konania sa musia vzťahovať aj na osobitné správne konania, ktoré subsidiárne pôsobenie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) výslovne vylúčili.

Jednou zo základných zásad administratívnych konaní je ochrana práv a povinností procesných strán ustanovená v §3 ods.1 správneho poriadku a zásada procesnej rovnosti procesných strán podľa §4 ods.2 správneho poriadku.

Tieto zásadu vo vzťahu k ZDS a zainteresovanej verejnosti neboli dostatočne uplatňované ani podľa vnútroštátneho práva procesného: identifikácia procesných strán ako analógia identifikácie účastníkov konania za účelom naplnenia zásady súčinnosti úradu s procesnými stranami, aby pre procesné nedostatky na strane úradu neutrpeli ujmu na právach podľa §3 ods.2 správneho poriadku. Hoci v zisťovacom konaní nie sú procesné strany podľa správneho poriadku (účastníci), procesnými stranami sú osobitné subjekty podľa §2 zákona o EIA, ktorým z právnych predpisov vyplývajú procesné aj materiálne práva a povinnosti. Úrad sa identifikáciou týchto osobitných procesných strán nezaoberal a preto nemohol ani byť dostatočne súčinný.

- 13) Porušená bola aj zásada správneho vybavenia veci a hospodárnosti konania podľa §3 ods.4 správneho poriadku tým, že úrad nevychádzal z eurokonformného výkladu zákona o EIA ani len podľa Dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. podľa ktorej sa jednotlivým ustanoveniami §29 ako aj tomuto paragrafu ako celku pripisuje účel „screeningu“ podľa Smernice o EIA. V dôsledku toho správny úrad nekonal podľa účelu a cieľa zákona vecne správne a v konečnom dôsledku tak fakticky konal podľa správneho poriadku práve preto, že nepostupoval podľa eurokonformného výkladu. Za následok to má nielen vecnú nesprávnosť ale aj nehospodárnosť konania a procesný postup, ktorý sa voči zainteresovanej verejnosti javí ako šikanózný (upierajúci jej procesné a vecné práva).

Absentuje uvedenie procesných strán, ktoré sa zisťovacieho konania zúčastnili; nikde nie je uvedené napr. že sa zisťovacieho konania zúčastnila zainteresovaná verejnosť, či tým prejavila záujem na realizácii navrhovanej činnosti a či jej tým vznikol hmotno-právny základ pre účasť na nasledujúcom povoľovacom konaní. Združeniu domových samospráv ani nebolo doručované rozhodnutie zo zisťovacieho konania tak ako ostatným subjektom zúčastnených na zisťovacom konaní, čím bola porušená zásada procesnej rovnosti procesných strán v administratívnom konaní. Úrad posudzovania vplyvov na životné prostredie nekonal zo zainteresovanou verejnosťou zastúpenou ZDS ako s procesnou stranou zisťovacieho konania, čím boli porušené procesné práva zainteresovanej verejnosti.

Ako následok bola porušená základná zásada ochrany životného prostredia podľa §15 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí zakladajúca nárok, na primeranú procesnú a vecnú zúčastnenosť na predmetnom zisťovacom konaní, pričom rozsah procesných a vecných práv je daný nielen zákonom o EIA ale aj Smernicou o EIA a Aarhuským dohovorom ako právnymi predpismi vyššej právnej sily. V zmysle recepčného ustanovenia §66 zákona o EIA je Smernica o EIA súčasťou vnútroštátneho právneho poriadku a uplatňuje sa priamo ako všeobecný právny predpis vyššej právnej sily, čo v danom prípade nebolo dodržané, čo spôsobilo v konečnom dôsledku porušenie viacerých ustanovení Smernice o EIA. Rovnako neboli uplatňované ani normy Aarhuského dohovoru ako právneho predpisu vyššej právnej sily, čo spôsobilo porušenie viacerých ustanovení čl.6 Aarhuského dohovoru. V konečnom dôsledku sa s procesnou stranou zainteresovanej verejnosti konalo s nedostatočnou súčinnosťou a na jej práva a záujmy sa prihliadalo nedostatočne.

- 14) Vylúčenie správneho poriadku zo zisťovacích k Podľa § 64 zákona EIA sa na zisťovacie konania podľa § 29 nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Zákon EIA osobitne neupravuje vo svojich právnych ustanoveniach, čo má byť predmetom preskúmania v odvolacom konaní. Avšak vychádzajúc z judikátu Najvyššieho súdu SR č. 1Sžr/68/2011 zásady správneho konania sa musia vzťahovať aj na osobitné správne konania, ktoré subsidiárne pôsobenie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) výslovne vylúčili. Konaní malo zabezpečiť zameranie na osobitné procesné inštitúty §29 zákona o EIA a ich plné využitie za účelom naplnenia účelu zákona a Smernice o EIA – teda aby prebehol ako tzv. screening odbornou diskusiou medzi príslušným úradom posudzovania EIA, dotknutou obcou a navrhovateľom podľa §29 ods.6 a aby si zabezpečil doplňujúce informácie k zámeru dopytom od relevantných organizácií podľa §29 ods.8 zákona o EIA. Procesná nezákonnosť spočíva v nedôslednej aplikácii derogačného ustanovenia §64 písm.f zákona o EIA o neuplatňovaní správneho poriadku v zisťovacom konaní a to tým, že ho fakticky skryto uplatňoval analogicky.

V prvom rade si treba uvedomiť, že úrad posudzovania NIE JE správnym orgánom; napriek tomu sa úrad nedokázal oslobodiť od vplyvu správneho poriadku a je zjavné, že zisťovacie konanie viedol ako kvázi správne konanie. Ide o prvé principiálne zlyhanie. Chápanie vlastného seba ako predovšetkým správneho orgánu podľa správneho poriadku a nie ako odborného orgánu starostlivosti o životné prostredie podľa §12 zákona č.525/2001 Z.z. o starostlivosti o životné prostredie. Iným slovom – problémom úradníka je, že sám seba vníma predovšetkým ako byrokrata a nie odborníka zabezpečujúceho konkrétnu odbornú agendu starostlivosti o životné prostredie.

Vplyv správneho poriadku spôsobuje, že rozhodnutie je vo finále fakticky arbitrárne, svojvoľné a v rozpore so zákonom o EIA; nesprávny procesný postup spočíva v nedostatočnom uplatnení derogačného ustanovenia §64 písm.f zákona o EIA podľa ktorého sa správy poriadok neuplatňuje.

Príslušný úrad sám seba vníma stále ako vnútroštátny správny orgán realizujúci štátnu správu podľa slovenského práva; príslušný úrad však sám seba dostatočne nevníma ako osobitný orgán starostlivosti o životné prostredie realizujúci európsku agendu podľa Smernice o EIA. Uplatňuje teda aspoň analogicky všeobecný procesný predpis správneho poriadku pričom vôbec neuplatňuje osobitný zákon č.525/2001 Z.z. o štátnej starostlivosti o životné prostredie a neuplatňuje legislatívny výklad ustanovení zákona o EIA podľa Dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z.

Výsledkom je taký výklad ustanovení zákona o EIA, ktorý je úradmi interpretovaný skrytým analogickým uplatňovaním správneho poriadku bez toho, aby sa uplatňoval tzv. eurokonformný výklad práva.

Legislatívec však poskytol obsiahly výklad ustanovení nového zákona o EIA a to v Dôvodovej správe k zákonu č.350/2024. Z.z., ktorým sa rekoifikoval zákon o EIA a to najmä proces zisťovacieho konania. Z dôvodovej správy vyberáme:

A. Všeobecná časť

Základným cieľom posudzovania vplyvov na životné prostredie je uplatňovanie zásad ochrany životného prostredia už v štádiu prípravy strategických dokumentov a projektov prostredníctvom komplexného posúdenia ich vplyvov na životné prostredie, ktoré umožní zapojenie širokého okruhu subjektov vrátane verejnosti počas celého procesu posudzovania vplyvov, až do schválenia strategického dokumentu alebo vydania konečného rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti.

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie verejných a súkromných projektov zaviedol zákonodarca do slovenskej legislatívy v roku 1994 zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie s cieľom plne harmonizovať proces posudzovania vplyvov na životné prostredie s požiadavkami smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (smernica SEA) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 85/337/EEC o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (smernica EIA) bol v roku 2006 prijatý v súčasnosti platný zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. V roku 2011 Európska únia prijala úplne novú smernicu, smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (kodifikované znenie) v platnom znení (ďalej len „smernica EIA v platnom znení“). Zmeny ňou vyvolané boli transponované do platného zákona novelou č. 142/2017 Z. z. s účinnosťou od 15. júna 2017.

Účelom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) je priblížením hlavnému účelu smernice zefektívniť procesy súvisiace s hodnotením vplyvov - zisťovacie konanie, určenie rozsahu hodnotenia i samotné posudzovanie vplyvov na životné prostredie – pri súčasnom posilnení odbornej stránky posudzovania a zabezpečenia úplnej účasti verejnosti v rozsahu definovanom v európskej legislatíve a Aarhuskom dohovore.

Súčasný zákon o posudzovaní vplyvov bol prijatý pred takmer 20 rokmi a odvtedy bol novelizovaný viac ako 20 krát. Hlavné zmeny boli do zákona prijaté po schválení novej Smernice o posudzovaní určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie č. 2011/92/EÚ jej významnej revíziu z roku 2014. Hoci mnohé tézy a ustanovenia z novej smernice a jej revízie boli do zákona implementované, v štrukturálnej a procesnej oblasti novela zákona nereagovala na jasné rozdelenie procesov súvisiacich s posudzovaním vplyvov na životné prostredie definované v Smernici EIA (osobitne rozdelenie zisťovacieho konania – screeningu, určenia rozsahu hodnotenia a samotného procesu posudzovania vplyvov). Práve zastaraný model uplatňovania týchto procesov často v praxi viedol k neodôvodneným prieťahom a stagnácii EIA procesov v Slovenskej republike.

Návrh zákona preto, po vzore smernice EIA v platnom znení, prináša jednoznačné oddelenie procesu zisťovacieho konania a určenia rozsahu hodnotenia od samotného procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, zjednodušenie a zníženie počtu súvisiacich procesných úkonov a zároveň presnejšie upravuje požiadavky na odbornosť osôb vykonávajúcich hodnotenie vplyvov, s cieľom maximálne sa vo všetkých oblastiach priblížiť Smernici EIA. V rovnakom duchu novela mení a dopĺňa niektoré prílohy.

Návrh zákona vychádza z Programového vyhlásenia vlády z roku 2023, ktoré si dalo za cieľ zjednodušenie procesov EIA na národnej úrovni pri zachovaní súladu s európskou legislatívou. Následne bola odložená účinnosť reformy stavebnej legislatívy a tým aj novely č. 272/2023 Z.z. Predmetný odklad a predpoklad zmien v schválenej podobe reformy stavebnej legislatívy vyvolali, do času ich prijatia, potrebu novely zákona o posudzovaní vplyvov s cieľom zefektívniť procesy a dôsledným uplatnením zásad Smernice EIA v platnom znení priblížiť kvalitu a celkovú dĺžku procesov EIA európskemu štandardu.

Návrh zákona nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti, sociálny vplyv ani vplyv na služby verejnej správy pre občana. Predkladaný návrh zákona má pozitívny vplyv na životné prostredie. Predkladaný návrh zákona má pozitívny ale aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy a tiež na podnikateľské prostredie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v Slovenskej republike, s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodom 1 až 4 [§ 3]

Zmena definície posudzovania vplyvov a zisťovacieho konania vychádza zo smernice EIA v platnom znení). Celá smernica EIA v platnom znení je orientovaná hlavne na proces posudzovania vplyvov na životné prostredie, teda proces, v rámci ktorého sa „identifikujú, opíšu a posúdia náležitým spôsobom, pri každom prípade jednotlivo, priame a nepriame významné vplyvy navrhovanej činnosti“ (čl. 3 ods. 1 smernice EIA v platnom znení) na jednotlivé faktory životného prostredia pri zabezpečení otvorenej a aktívnej účasti verejnosti s možnosťou opravných prostriedkov proti rozhodnutiam (decision) vydaným v rámci tohto procesu. Naproti tomu zisťovacie konanie (screening) je proces, ktorého účelom je určenie (determination), či projekty v Prílohe II smernice EIA v platnom znení podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, teda či ich realizáciou hrozí významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie. V zmysle čl. 4 smernice EIA v platnom znení sa takýto screening realizuje výlučne v komunikácii medzi navrhovateľom a príslušným orgánom a prípadne s osobitnými orgánmi podľa čl. 6 ods. 1 smernice EIA v platnom znení („...orgány, ktorých sa projekt bude pravdepodobne týkať z dôvodu ich osobitných právomocí v oblasti životného prostredia, alebo na základe miestnej alebo regionálnej príslušnosti...“). Novela preto zavádza novú definíciu posudzovania vplyvov na životné prostredie vychádzajúcu presne zo znenia čl. 3 ods. 1 smernice EIA v platnom znení. Táto definícia bola do smernice zavedená v revízii z roku 2014 a v tejto podobe doteraz nebola transponovaná do nášho zákona. Požiadavky definované v čl. 8 smernice EIA v platnom znení sú realizované prostredníctvom povinnosti integrovať odôvodnené závery vyplývajúce z posudzovania vplyvov na životné prostredie do akéhokoľvek povolenia na realizáciu navrhovanej činnosti alebo jej zmeny. Podľa čl. 1 bod 2 písm. c) smernice EIA v platnom znení „povolenie“ znamená rozhodnutie príslušného orgánu alebo orgánov, ktoré oprávňuje navrhovateľa realizovať navrhovanú činnosť alebo jej zmenu; teda ide o integráciu záverov

do rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti alebo jej zmeny napríklad podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon), zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podobne. Zároveň sa samostatne definuje proces zisťovacieho konania ako postup, ktorého výsledkom má byť odborné určenie (determination), či navrhovaná činnosť alebo jej zmena definovaná v Prílohe č. 8, časti B má potenciál spôsobiť významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a teda či má byť predmetom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Primerane sa dokumentácia s doterajšími názvami Zámer a Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti zachováva iba pre procesy zisťovacieho konania.

Podstata screeningu spočíva v tom, že úrad má identifikovať vplyvy na životné, prostredie na základe informácií zo zámeru a určiť, či je takáto informácia dostatočná na zabezpečenie environmentálnej kvality zámeru navrhovanej činnosti či jej zmeny alebo sa vyžaduje ďalšie posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Konkrétne procesné zlyhanie úradu spočíva v tom, že v dôsledku vnímania samého seba ako správneho orgánu, ktorý má rozhodnúť vo veci konal výlučne analogicky uplatňovaním správneho poriadku, teda zozbieral vyjadrenia dotknutých orgánov, formálne ich ústne prejednal a následne ipso facto sám na podklade týchto vyjadrení rozhodol. Ide o procesne nesprávny postup.

Podstatou screeningu je, že orgán posudzovania EIA už nerozhoduje o veci sám, ale rozhoduje v spolupráci s dotknutou obcou (ktorá ako združenie obyvateľov žijúcich na ich území háji nielen územný plán podľa §4 ods.3 písm.d zákona o obecnom zriadení ale aj zdravé životné prostredie podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení) a navrhovateľom (resp. jeho právnym zástupcom; spravidla spracovateľom zámeru). Orgán posudzovania tak už nie je ani tak mocenským orgánom ako skôr mediátorom odbornej diskusie medzi dotknutou obcou ako reprezentantom zainteresovanej verejnosti a budúceho povoľovacieho orgánu a navrhovateľom. Dotknuté orgány a verejnosť svojimi stanoviskami majú túto odbornú diskusiu usmerňovať či rozvíjať nastoľovaním odborných tém, ktoré je potrebné v rámci tzv. screeningu (ktorý je podstatou zisťovacieho konania).

Na ústnom prerokovaní zámeru sa nezúčastnili ani dotknuté orgány ani dotknutá obec, čo spôsobuje, že ústne prerokovanie bolo bezúčelným úkonom, ktorý nesplnil svoj účel a tento nebol nahradený ani postupom dopĺňujúceho písomného zisťovania.

Bolo úlohou príslušného úradu, aby zabezpečil prezenčnú alebo aspoň písomnú účasť dotknutej obce a dotknutých orgánov, aby si uplatnili stanovisko k zámeru a to ich pozvaním na ústne prerokovanie alebo výzvou na písomné vyjadrenie podľa §29 ods.6 resp. ods.8 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA; príslušný orgán si túto procesnú povinnosť nesplnil.

Na ústnom prerokovaní neboli prejednané ani pripomienky ZDS.

Ide o podstatnú procesnú vadu konania spôsobujúca vecnú nesprávnosť a nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

- 15) Podstata zisťovacieho konania ako screeningu spočíva vo vykonaní ústneho prerokovania podľa §29 ods.6 zákona o EIA a prípadného písomného prejednaní podľa §29 ods.8 zákona o EIA. Ide o osobitné procesné inštitúty ktoré sú transpozíciou ustanovení Smernice o EIA. Nie je možné ich nahradiť vnútroštátnymi procesnými úkonmi a vnútroštátnymi procesnými prostriedkami.

Zisťovacie konanie (screening) sa od posudzovania vplyvov (assessment) líši okrem iného v rozsahu konzultácie, spôsobe jej vykonania a subjektov, ktoré sa na nej zúčastňujú.

Konzultácia v rámci zisťovacieho konania (screeningu) má ústnu formu v podobe ústneho prerokovania podľa §29 ods.6 zákona o EIA a písomnú formu v podobe písomného vysvetľovania podľa §29 ods.8 zákona o EIA; v na rozdiel od posudzovania vplyvov (assessment) kde sa konzultácia realizuje v podobe verejného prerokovania podľa §34 zákona o EIA a konzultácie podľa §63 zákona o EIA.

Ústne prerokovanie nie je druhom ústneho pojednávania (ani analogicky sa nepoužíva §20 správneho poriadku).

Závery ústneho pojednávania sú podkladom rozhodnutia úradu posudzovania EIA.

Uvedené podporuje aj judikatúra správnych súdov. Podľa precedenčného rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovené. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríli 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011)“.

V zisťovacom konaní (screenngu) nie je zabezpečená úplná účasť zainteresovanej verejnosti ale reprezentatívne zastúpenie osobitným subjektom a to dotknutou obcou (reflektujúc kompetenciu podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení).

Úloha dotknutej obce pri ústnom pojednávaní podľa §29 ods.6 zákona o EIA je iná ako pri podávaní odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.4 zákona o EIA.

Podávania odôvodneného stanoviska je systematicky naviazané na originálnu kompetenciu podľa §4 ods.3 písm.d zákona o obecnom zriadení: „Obec pri výkone samosprávy najmä usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce“.

Dotknutá obec však na ústnom pojednávaní realizuje inú originálnu kompetenciu a to podľa §4 ods.3 písm.h zákona o obecnom zriadení „Obec pri výkone samosprávy najmä utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport“ reflektujúc tak jej ústavné vymedzenie podľa čl.64a Ústavy SR ako „Obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.“ teda zo zákona osobitne zriadeného združenia, ktorého predmetom je ochrana zdravia a životného prostredia svojich obyvateľov. Na ústnom pojednávaní obec nevykonáva svoju úradnú kompetenciu ale svoju „aktivisitickú“ kompetenciu špecifického združenia občanov zriadených ústavov a zákonom. Ide o transpozíciu Smernice o EIA, ktorá niektorým osobitným subjektom prisudzuje reprezentatívne úlohy.

Bolo povinnosťou úradu zvolať ústne pojednávanie a zabezpečiť prítomnosť dotknutej obce ako reprezentanta verejnosti v zisťovacom konaní a spolu s dotknutou obcou zámer a pripomienky dotknutých orgánov prejednať.

Bez takto zvolaného ústneho pojednávania neprebehlo zisťovacie konanie v súlade s eurokonformným výkladom práva a nebol zabezpečený priebeh zisťovacieho konania tak, ako ho predpokladá Smernica o EIA, ktorá je v dôsledku §66 zákona o EIA recipovaná do slovenského právneho poriadku (teda je prostredníctvom §66 priamo obsiahnutá v zákone o EIA).

Nesprávny výklad právnych noriem a s tým spojený nesprávny procesný postup (§29 ods.8 a §191 ods.1 písm.c, písm.g SSP)

- 16) Úrad v časti ústneho prerokovania uvádza „Vysvetlené bolo aj účastníctvo v predmetnom konaní týkajúce sa dotknutej verejnosti, konkrétne Združenia domových samospráv, Záhradkári Dúbravská Hlavica o. z., Cyklokoalícia, ktoré síce doručili na príslušný orgán nevyžiadané stanoviská, napriek tomu im nevzniká podľa zákona o posudzovaní, novelty platnej od 1.1.2025, nárok na účastníctvo v zisťovacom konaní. Ide o administratívny odborný proces. Príslušný orgán odpovedal navrhovateľovi na jeho otázku, že Združeniu domových samospráv, Záhradkárom Dúbravská Hlavica o. z., a Cyklokoalícii sa teda priamo nebudú posielat’

žiadne listy týkajúce sa konania. Nakoniec bolo prerokované doručenie dopĺňujúcich informácií k doručeným stanoviskám na príslušný orgán.“

Príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie aplikoval správny poriadok hoci jeho pôsobenie bolo ustanovením §64 zákona o EIA derogované. Otázka účasti je práve irelevantná a nedá sa ňou v zisťovacom konaní zdôvodniť absolútne nič.

V zisťovacom konaní má zmysel otázka osobitných procesných strán, medzi ktoré patrí aj zainteresovaná verejnosť, čo je osobitný procesný subjekt podľa §3 písm.t zákona o EIA.

V zmysle ustálenej judikatúry platí judikatórny názor Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovené. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríli 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011)“.

Porovnajme si to s obsahom normy §29 ods.6 a ods.8 zákona o EIA a ich účelom. Účelom ústneho prerokovania je aj prerokovať pripomienky verejnosti – čo sa aj stalo.

Čo sa však nestalo bolo to, že príslušný úrad posudzovania EIA si nekládol otázku, či ZDS, Záhradkári alebo Cyklokoalícia nie je „iný relevantný subjekt“ na ktorý by sa príslušný úrad posudzovania EIA mal obrátiť – nie automaticky ale vzhľadom na správne posúdenie „inej relevancie“.

V prípade ZDS je formálnym (objektívnym) znakom „inej relevancie“ nevyvrátiteľná domnienka záujmu na navrhovanej činnosti; subjektívnym znakom „inej relevancie“ je špecifická odborná spôsobilosť ZDS v dôsledku právnej odbornej spôsobilosti štatutára ZDS, ktorý je jedným z najväčších odborníkov na problematiku environmentálneho práva so zameraním na procesy posudzovania vplyvov na životné prostredie s bohatou aplikačnou praxou podloženou odborným právnym vzdelaním.

Základnou zásadou ochrany životného prostredia podľa §16 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí je aj „Výchova, osвета a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek a k úcte k životu vo všetkých jeho formách.“

Štatutár ZDS má odborné právne vzdelanie v oblasti správneho práva s vedeckou činnosťou zameranou na účasť verejnosti pri právnej ochrane životného prostredia. Správny súd pripúšťa, že ZDS je reprezentatívne združenie, ktoré háji záujmy aj iných ekologických spolkov, ktoré sa môžu spoliehať na činnosť práve ZDS:

Bez ohľadu na fakt, že nie je v žalobcovej moci ovplyvniť, či sa k jeho iniciatíve v konaní pridá iný subjekt, nemožno vylúčiť ani takú možnosť, že do konania sa iné občianske združenie chrániace životné prostredie neangažuje práve z toho dôvodu, že záujmy verejnosti na ochrane životného prostredia v konaní chráni už žalobca.

(Rozhodnutie 2Svk/6/2023)

Bez ďalšieho nie je zrejmé, prečo by ZDS nemalo byť považované za „iný relevantný subjekt“, ktorý má čo k veci čo povedať už len z dôvodu odborného právneho vzdelania štatutára ZDS so zameraním na procesy EIA a to najmä v situácii keď je záujem na navrhovanej činnosti nielen fiktívny (nevyvrátiteľne prezumovaný právnymi predpismi) ale aj materiálne konzumovaný podaním kvalifikovaných odborných stanovísk k projektu.

Tým sa však mení aj pohľad na judikát NS SR č. 5Sžo/21/2012, ktorý predpokladal ekologický spolok, ktorý nevykazuje znaky relevantnej odbornosti; iná situácia však je ak ekoloigický spolok vykazuje formálne ale aj reálne znaky odbornosti. Nielenže sa v dôsledku čl.11 ods.3 CSP na takúto odbornosť musí prihliadať pri rozhodovaní v odvolacom konaní ako aj v konaní pred súdom, má to priamy vplyv aj na možnú modifikáciu

uvedeného judikátu. Uvedený judikát totiž priamo vyslovuje legitímne očakávanie subjektu zainteresovanej verejnosti, že o jeho pripomienkach majú diskutovať odborníci. Ale v prípade ak je tento samotný subjekt zainteresovanej verejnosti odborníkom, je alebo má byť zahrnutý do okruhu odborníkov, ktorí boli v citovanom judikáte spomínaní ako tí, čo „prostredníctvom najmä odborníkov“ zabezpečujú odbornosť diskusie.

Ktorý iný subjekt na Slovensku je porovnateľným alebo väčším odborníkom na danú oblasť nielen v teórii ale aj v praxi? Jediným porovnateľným subjektom, ktorému však chýba aplikačná prax, je VIA IURIS. Žiaden iný subjekt a to vrátane Ministerstva životného prostredia SR, nedisponuje takou odbornosťou. Ak sme pri tom MŽP SR, v danej oblasti pôsobnosti boli personálnym substrátom odbornosti, na ktorých stála a padala aj kompetencia MŽP SR podľa §54 ods.2 písm.a a písm.e zákona o EIA na dvoch ľuďoch a to Ing. Milanovi Luciakovi a Ing. Gabrielovi Nižňanskom, ktorý však odišiel do profesionálneho dôchodku v roku 2017. Od tohto času ani MŽP SR reálne nedisponuje personálnym substrátom, ktorý by materializoval schopnosť profesionálne zvládnuť kompetencie podľa §54 ods.2 písm.a a písm.e zákona o EIA; dôkazom čoho sú neustále infringementy za nedostatočné legislatívne ale aj aplikačné zlyhania. Ale ani VIA IURIS nedisponuje stálym personálnym substrátom; JUDr. Čaputová alebo JUDr. Kiča odišli do politiky a ak sa aj motali okolo MŽP SR tak nie v odborných riadiacich pozíciách ale v politických pozíciách.

ZDS tvrdí, že úrad nesprávne vyhodnotil „inú relevanciu“ ZDS nesprávne na základe zo zákona derogovaného kritéria účasti v správnom konaní, ktoré sa neaplikuje a neuplatnilo systematický, teleologický a racionálny výklad právnej normy §29 ods.8 zákona o EIA a nezohľadňovalo ani odbornosť subjektov (ZDS, Záhradkári a Cyklokoalícia) ako kritérium judikované súdnou praxou ale ani iné vlastné kritériá „iné relevantného subjektu“ a teda v dôsledku jeho nesprávneho systematického výkladu nesprávne aplikovalo aj normu §29 ods.8 zákona o EIA tým, že v prvom rade minimálne ZDS neustálilo v pozícii iného relevantného subjektu, ktorý podľa §29 ods.8 zákona o EIA požiadala o odborný názor na niektoré sporné alebo problematické odborné otázky.

ZDS ostatné subjekty zainteresovanej verejnosti z dôvodu nerozlučného procesného spoločenstva „nelustruje“ a „nekáduje“; ZDS pripúšťa, že aj oni sú odborníkmi na niektoré otázky životného prostredia. ZDS ponecháva na ich vlastnom uvážení, či sa k vlastnej odbornosti prihlásia. V takom prípade je však nutné tento bod primerane extenzívne vykladať aj na ich prípad – ZDS je síce reprezentatívnym spolkom ale nemá monopolné postavenie. Aj vzdelanostnú aj aplikačnú spôsobilosť môžu mať aj zvýšené dva spolky a potom je potrebné tento bod primerane vzťahovať aj na nich.

Napokon, táto otázka vzišla zo strany spracovateľa zámeru, on na ústnom pojednávaní položil túto otázku a RNDr. Vladimíra Žúbora poznáme ako veľkého profesionála, ktorý oceňuje profesionalitu ZDS a jeho štatutára ale aj iných subjektov; sme tak presvedčení, že jeho otázka smerovala práve k tomu, aby si utvoril obraz o tom, s kým všetkým bude viesť odbornú diskusiu. Či už v rámci procesného postupu príslušného orgánu alebo v rámci súdneho prieskumu.

Podstatnou skutočnosťou je, že ZDS priamo vo svojej pripomienke č.10 sa prihlásilo k svojej expertnosti a uviedlo, aby sa zvažilo, či sa nemá k projektu podrobnejšie vyjadriť. Aj preto RNDr. Žúbor kládol tú otázku o zasielaní písomností ZDS a ostatným subjektom zainteresovanej verejnosti.

- 17) Úrad na str.21 hore uvádza nesprávny výklad obsahu normy §16a vodného zákona textom „Navrhovateľ ďalej poznamenáva, že realizáciou Navrhovanej činnosti nedôjde k zmene fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmene úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, ktoré môžu viesť k zhoršeniu alebo nedosiahnutiu dobrého stavu vôd alebo k zhoršeniu stavu útvaru povrchových vôd z veľmi dobrého na dobrý stav, a preto ust. § 16a Vodného zákona sa na Navrhovanú činnosť nevzťahuje a nie je potrebné pred povolením Navrhovanej činnosti požiadať orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska k uplatneniu výnimky.“

Ustanovenie §16a vodného zákona predpokladá dva možné výstupy a dve možné žiadosti navrhovateľa. Buď sa predpokladajú vplyvy na vodné útvary a vtedy sa žiada o výnimku – vtedy sa postupuje podľa §16a ods.7 až ods.10 vodného zákona. Alternatívne sa vplyvy na vodné útvary nepredpokladajú a vtedy sa žiada o záväzné stanovisko podľa §16a ods.1 až ods.6 ktorého normatívnym obsahom je potvrdenie domnienky, že o výnimku ozaj nie je potrebné žiadať.

V tomto bode navrhovateľ ale aj úradník účelovo klamú až sa im z uší dymí a nosy im po vzore Pinocchia narástli na niekoľkometrovú dĺžku. A ak nenarástli, tak sú to diletanti, ktorí tomu nerozumejú a preto tárajú nezmysly.

Žiadame odvolací orgán aby napadnuté rozhodnutie ako nezákonné podľa §29 ods.17 zákona o EIA zrušil a vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie, v ktorom uloží úradu posudzovania EIA vykonať skutkové zisťovanie v zmysle doručených stanovísk a na ich podklade znovu rozhodnúť.

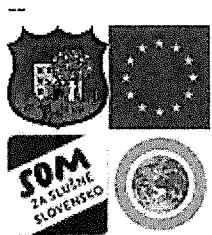
Žiadame správny súd, aby napadnuté rozhodnutie ako nezrozumiteľné a nepreskúmateľné, založené na nedostatočnosti skutkového zisťovania a zaťažené podstatnými procesnými vadami konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

ZDS je občianskou odbornou inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania a formou presadzovania environmentálneho práva. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje a pri tom presadzuje európske stratégie obnovy prirodzenej biodiverzity v súlade s vnútroštátnou implantáciou strategickými plánmi (Národná stratégia ochrany biodiverzity, Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky, Sociálno-klimatický plán) ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89>), kde je iniciátorom odbornej práce orgánov verejnej moci ale aj neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasť európskej Zelennej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) a tak svojou súkromno-právnou iniciatívou prispieť k napĺňaniu ústavnej hodnoty environmentálne a sociálne zodpovedného hospodárstva a prispieť tak ku konkurencii schopnosti Slovenska a Európskej únie vo Svete (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/competitiveness-compass/>).

- **Zásady Integrity konania ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/>
- **Environmentálne princípy činnosti ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/>

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,

Združenie domových samospráv | Marcel Slávik
Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava

+421 907 901 676
www.samospravaydomov.org
www.enviroportal.org
www.climaterealityproject.com

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/31820174

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10010

Informácie o doručovaní

Dátum a čas doručenia

24.07.2025 22:17:12

Doručovaná správa

Identifikátor správy

464f928b-1c25-41da-a21d-2a14aebd0767

Kontrolný súčet

Kanonikalizácia

<http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315>

Typ digitálneho odlačku

<http://www.w3.org/2001/04/xmldsig-more#rsa-sha256>

Digitálny odtlačok správy

kJa5TeEiu3L42ZavBkLEYj7Ve15iZGNuQqtyUYJ9C!o=

Prílohy

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

416a2ce2-ceac-414f-81ac-735e394c7ae0

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

15a8e157-5196-4029-8d2b-d043b4d3779b

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

5eefecb6-15d9-4823-acf2-33d938fc3575

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

8bfaca62-f5d8-4835-a0f2-0511f7ab5bac

Príloha

